

Prenumerata

w Radomiu: Rocznie rs. 4, półr. rs. 2, kwart. rs. 1; poczt. Rocznie rs. 5, półr. rs. 2 kop. 50, kwart. rs. 1 kop. 25. Numer pojedynczy kop. 5. Ogłoszenia: na stronie I kop. 20, na III kop. 15, na IV kop. 8 za wiersz. Nekrologu wiersz kop. 10. Ogłoszenia prócz redakcji przyjmuje w Warszawie: Agencja Ogłoszeń Hajchmana i Frenckera, Senatorska, № 18 i Warszawskie Biuro ogłoszeń, Wierzbowa, № 8.

GAZETA RADOMSKA

Prenumeratę

przyjmują w Radomiu: Redakcja, — księgarnie pp.: Zuckra i Dubeltowej; handle pp.: Rakowskiego, Wiktora Gruszczyńskiego, Potockiego, Szerszyńskiego, Michalskiego, Koźmińskiego, Wojciechowskiego i Paschalskiego. W Opotowie p. A. Gajewski; w Warszawie księgarnie: Paprockiego, Nowy Świat, № 28 i Guranowskiego, Senatorska № 32

wychodzi we Środy i Soboty.

Redakcja przy ulicy Lubelskiej, Nr. 123, otwarta przed południem od godziny 10 — 1 i po południu od 3 — 5.

W niedziele i święta biuro redakcji bezwarunkowo zamknięte.

Dziś d. 20 Lutego: Eucharjusz.

Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Wschód słońca o g. 7 m. 08. Zachód o g. 5 m. 20.

ROSYJSKA WYSTAWA OGNIOWA W PETERSBURGU.

Ostatni termin przyjmowania deklaracji od wystawców upływa 1 (13) marca 1892 r.

Ul. Pantelejmonowska, 2.

Nagrod. medal. za krój

Krawiec

R. SANDECKI

Niecała 10, w Warszawie.

Tanioc! Tanioc! Tanioc!

Listy z Paryża.

I.

Wykształcenie klasyczne.

Wybacz Szanowny Czytelniku, że zaprzęgam myśl twą do kwestji, o której już tyle mówiono i pisano; wierz mi, że nikt i nigdzie nie mówił o niej w taki sposób, nie rzucił na nią tak nowego, a jasnego światła, jak p. Guérin, w niedawno wydanej, niezbyt wielkiej swej książce: „Kwestja łaciny i gruntowna reforma średniego wykształcenia“ („La question du latin et la réforme profonde de l'enseignement secondaire“, Paris, Leopold, Cerf, 1 vol. in — 18, cena 3 1/2 fr.). Zanim jednak zdam ci sprawę z tego dzieła, które nawet krytyk tak daleko idący, jak Gustaw Rouanet, za bardzo śmiało uznaje, pozwól mi parę własnych uwag wypowiedzieć. Czem jest wychowanie? Stałem, systematycznie i celowo działaniem zorganizowanego społeczeństwa, na nowo przybywające do jego łona indywiduala, skierowanem do przystosowania do istniejących form społeczeństwa i jego zadań na przyszłość. Na mocy takiego określenia, po pierw-

sze, pod wyrazem „wychowanie“ lub „wykształcenie“ rozumieć musimy nie pewien okres wpływu rodzinnego lub szkolnego, ale całą sumę działań społeczeństwa na indywidualum od chwili jego urodzenia, aż do chwili, gdy stanie się samodzielnym tego społeczeństwa członkiem; sumę działań, która obejmuje stronę fizyczną, jak i duchową, tę ostatnią w dwóch jej dziedzinach: umysłowej i moralnej; po drugie, dochodzimy do przekonania, że przy różnorodnym rozwoju form społecznych, w miarę różniczkowania się zadań i celów społeczeństwa, różniczkują się też zadania i cele, stawiane przez nie do osiągnięcia lub dopełnienia każdej jednostki, co, w połączeniu z każdorazowym ukształtowaniem zwyczajów grupy społecznej i nagromadzoną zasobem pedagogicznego doświadczenia, decyduje o sposobach owego przystosowania, o sposobach wychowawczych i systemach wykształcenia. To też jeżeli w szczęśliwej pierwotnej wspólnotie, istniejącej dotychczas na przykład w Australji, wychowanie zmierza ku wyrobieniu w człowieku wspólnoty znajomości praktycznych sposobów podtrzymania bytu i poetycznych podań, które są własnością każdego bez wyjątku członka plemienia, gdy skutek zupełnie jednakowych zadań, leżących przed każdym nie ma wcale specjalizacji, podziału w wykształceniu nie tylko w różnych gałęziach skromnej wiedzy i techniki, ale wogóle w wy-

kształceniu fizycznym i umysłowym, to w nowożytnym społeczeństwie z jego dominującą cechą, wszechwładnym podziałem pracy i podziałem na klasy o różnych zadaniach społecznych, wyradza się i panuje nie tylko podział wykształcenia na naukowe i rzemieślnicze, techniczne, ale jeszcze każda z tych dwóch dziedzin dzieli się na niezliczone poddziały i rozgałęzienia, mające osobne szkoły, programy, profesorów i uczniów. A że każdy podział pracy, obok bardzo wielu dobrych, ma tę nieznośną cechę, że czyni człowieka maszyną, więc też i współczesne społeczeństwo posiada ludzkie maszyny tkackie, szewskie, inżynierskie, lekarskie, matematyczne i filologiczno-klasyczne. Stałe się to tem konieczniejszym, że panującą formą społeczną jest indywidualna walka o indywidualny byt, która uzasadnia następujący sylogizm przystosowania: człowiek musi dużo zarabiać; najwięcej zarabia maszyna, ergo: człowiek musi zbliżać się do doskonałości maszyny.

Czy te teoretyczne wywody nie są czarniejsze od rzeczywistości? spytasz czytelniku. Wybacz, że zmuszony jestem rozwiązać ostatnie złudzenie twego optymizmu. Jeżeli ty, u nas będąc lekarzem, prawnikiem, fabrykantem, cyklistą, wreszcie lub członkiem rezerwy, masz jeszcze czas i ochotę zajmować się kwestjami nie tylko polityki bieżącej, ale niekiedy socjologii, ekonomji, filozofji, historii, literatury, elektryczności, aeronautyki, racjonalnego żywienia ludu, to spojrz na zachodnie społeczeństwa, dalej posunięte w rozwoju, niż to, w którym żyjesz, a stojące bezwarunkowo na stopniu tego rozwoju, ku któremu to ostatnie nieuchronnie zmierza i zmierzać będzie, bo musi. Zapewniam Cię, że z 10 ludzi, oddających się studjom „*es lettres*“, z którymi razem słucham kursu p. de Nolhac, o odrodzeniu włoskiem, — nie ma ani jednego, któryby znał i którego obchodziłyby

kwestje przyrodoznawstwa, a z nauk społecznych znają oni gruntownie historję bójki Constans'a z Laur'em. Sam p. de Nolhac jest specjalistą od Petrarki, a jeden z jego młodych uczniów posunął specjalizację do tego stopnia, że studjuje nieomal wyłącznie jansenistowski ementarz w Paryżu. Z drugiej strony, studenci wydziału fizyko-chemicznego znają z historii sztuki, głównie losy łóżka Sary Bernhardt, świeżo sprzedanego na licytacji w t. zw. hotelu Drouot.

Wieki średnie, dzięki kościołowi, tak napoiły swą umysłowość tradycją rzymską, że przekazały ją one umysłowości nowożytnej i sprawiły, że nasza cywilizacja na łacińskiej się opiera. Renesans spotęgował kult Rzymu i wprowadził kult Grecji, a że był on żywym źródłem myśli naukowej, przeto ta ostatnia i nadal bez Rzymu i Grecji, bez ich języków i ich historii obejść się nie mogła. Ztąd wynikło, że znajomość greckiej i rzymskiej myśli i języków Demostenesa i Cezara stała się niezbędnym wymaganiem wykształconych sfer społecznych względem ich członków i jeżeli w XV wieku damy florenckie mówiły płynnie po grecku, to nie tylko na początku bieżącego stulecia, ale jeszcze w obecnej chwili prawdziwym jest spostrzeżenie Puszkina, że członek dobrego towarzystwa powinien umieć — choć nie bez błędów przytoczyć przynajmniej ze dwa wiersze z Eneidy. Że zaś z drugiej strony, póki nie znano starożytności przedhelleńskiej, badania najśmielszych i najpoważniejszych umysłów zwracały się ku Rzymowi i Grecji, przeto organa, kierujące pedagogją państwową lub prywatną, pod tym podwójnym wpływem wymagań towarzyskich i naukowych, usankcjonowały odpowiedni sposób przystosowania młodych umysłów, wprowadziły klasyczny system wykształcenia średniego.

Ale horyzont badawczej myśli ludzkiej rozszerzył się. Z jednej stro-

SCHERZO.

Po nad cichem jeziorem stanęło błyszczące koło księżycy; rzuciło emugę srebra na zieloną tafłę wody i oświeciło twarz młodego mężczyzny, na której naprzemian migotały zapał i rozmarzenie...

Tuż nad brzegiem jeziora siedział i patrzył na piękną wróżkę, którą cisza i urok letniego wieczoru zwabiły z zakłętego zamku i posadziły obok niego.

Od chwili, gdy ją poznał, pozostawał ciągle pod mocą tego czaru, który przeradzał się w zachwyt i uwielbienie. I nie dziw, że czarowały go wdzięki tej kobiety, że stwarzały niepokój serca, gorączkę myśli i pragnień! Wrota życiowej przed nim, ukazując szmaragdowy, pełen kwiecica kobierzec, po którym zaczął rozkosznie.

Ona patrzyła ciekawie na jego twarz ożywioną, i z niedowierzaniem słuchała wszystkich szeptów, które na usta jego przywoływała jej postać uroczą i czar nocy letniej.

Słuchała milcząco, to patrząc na niego, to bawiąc się wachlarzem, jak gdyby czekała upragnionego słowa, które wybiegło nareszcie w formie zapytania:

— Czy pani... kochała?...

Uśmiechnęła się nieznacznie i patrzyła w błyszczącą tafłę jeziora.

— Kochałam — rzekła po chwili, biedne i opuszczone a dumne, przez nas wychowane dziecię tej wioski. Księżyc jak dziś jaśniał taflą srebrzystą; siedziałam tuż obok niego wśród niezrównanej ciszy letniego wieczoru. Zdaleka szumiła tylko las sosnowy tęskną muzyką, a mnie się zdało, że każdy powiew przynosi słowa miłości... Kochałam... lecz nie miałam nic z tego prócz targań serdecznych. Uwierzył plotce nieuczciwej i nie przyszedł tu więcej... Nie kochał mnie widać nigdy i nikt po nim... Tak już zapewne będzie ze mną zawsze... Nie uwierzę, ażeby mogło być inaczej... Dlaczego? nie wiem; może to winą tego księżycy, działającego tak fatalnie na tych, co się do mnie zbliżają.

To mówiąc, przymknęła oczy i

przechyliwszy nieco głowę, oparła się na krawędzi ławki.

Przysunął się bliżej.

Siadł tak blisko niej, że czuła jego oddech tuż przy swojej twarzy i otwaria oczy duże, ciemne. Po chwili odwróciła głowę, znieść nie mogąc jego spojrzeń dziwnych, a gdy oparł rękę o krawędź ławki i dotknął się jej miękkich spłotów, wyprostowała się i z niechęcią odsunęła od niego.

Nagle usłyszał szelest i obejrzał się za siebie. Lecz nikt nie zbliżał się do nich; ciszę wieczoru zakłócał tylko lekki powiew wiatru, przynosząc z oddali dźwięki tej pieśni, którą wśród tajemniczej ciemni, śpiewały korony drzew leśnych. Las śpiewał hymn upojenia i miłości; wszystkie kwiaty w ogrodzie usypiały z tą pieśnią; konary drzew zwieszały się i szeptały mu ją ciągle, gdy on walczył sam z sobą.

Ocknął się nareszcie jakby z zadumy, i w obie ręce schwyił jej dłoni delikatną.

— Pani! Dlaczego wątpić o wszystkich? Po cóż zatruwać życie ja-dem niedowiarstwa, gdy składam

ci w ofierze najszczerze, najczystsze uczucie! W jego nadmierze tonie biedne serce moje, a gdybym mógł te miljardy gwiazd nad nami błyszczących zamienić w serca kochające, tobym je wszystkie z pod stropów niebios zerwał i u stóp twoich złożył!...

Patrzyła na niego dziwnymi oczyma, gdy księżyc oświecał twarz jej blaskiem niezwykłym. Tonęła w tem oświetleniu, jak w aureoli, tak, że zdała mu się naprawdę wróżką z bajecznego świata...

Po chwili zaśmiała się śmiechem głośnym, spazmatycznym; wyrwała rękę z rąk jego, uciekła szybko i zniknęła w ciemnych szpalerach ogrodu.

Wstał prędko i biedz chciał za nią, lecz oprzytomniał wkrótce i siadł na dawnym miejscu. Długo myślał nad tem, co zaszło, w końcu machnął ręką i począł krażyć nad jeziorem.

— Lunatyczka — szeptał wolno, patrząc w księżyc, — lunatyczka!...

L. M.

Zadajcie Szuwaksu, Smarowidła i Atramentu S. Glińskiego.

Uprasza się osobę, która na odczytciu p. Rogozińskiej podniosła szal sznelowy, bordo jasny, o odesłanie go do czytelnicy p. Czarneckiej, w Ryńku, za nagrodą. (96-1)

Konary, stacja poczt. Przytyk. Para wałachów skarogniadych, pięcioletnich, dobrej miary, do sprzedania. (99-2)

W Opatowie, za klasztorem, jest na składzie do sprzedania 300 centarów koniczyzny pogodnie zebranej. Cena umiarkowana. Wiadomość u K. Denkowskiego. (76-1)

Do sprzedania dom przy ulicy Skaryszewskiej na bardzo dogodnych warunkach. Tamże do wynajęcia piekarnia z mieszkaniem i sklepem od 1-go lipca. Wiadomość w sklepie u M. Herdin. (101-6)

Majątek większy podejmuję się rozparcelować. Serwitut większy ułożę.—Warszawa, Zimna № 7, Ignacy Apfelbaum. (127-2)

Do wynajęcia od 1-go lipca 1892 r. mieszkanie, składające się z 5 pokoi, z przedpokojem i z dwoma oddzielnymi frontowymi wejściami, kuchnią, spiżarnią, piwnicą i drwalnią, na 2-em piętrze, przy ul. Lubelskiej, w domu Napiórkowskiego. Wiadomość w mieszkaniu Belkowskiej. (84-2)

W szatni Resursy radomskiej, po odczycie Hajoty, zgubiono portmonek czarny z rublem papierowym, drobną monetą około rubla, paszportem wydanym na imię p. Lucjana Szumańskiego i innymi dowodami.—Znalazca może zostawić sobie pieniądze, a odnieść do redakcji paszport i dowody. (94-1)

Biuro Bankowe „Gazety Losowań“ w Warszawie, Krakowskie Przedmieście Nr. 51, ma honor zawiadomić, że załatwia w Towarzystwach kredytowych: Ziemijskim i m. Warszawy konwersję listów zastawnych na rzecz stowarzyszonych, dopełniając zarazem wszelkich formalności prawnych i kasowych. (11-6)

Folwark niewielki, pozostawiony ze stu włókowego majątku, dobrze zagospodarowany, w pięknym położeniu, wiorsta od miasta, z ładną rezydencją, oranżerją budynkami murowanymi, obszernym ogrodem, parkiem, sadzawkami zarybionymi i łakami, jest zaraz do sprzedania.—Miejscowość ta jest bardzo odpowiednia na założenie browaru, garbarni lub t. p. zakładu, jest bowiem dobra woda studzienna, i rzeka płynie przez terytorjum folwarku, nadto są obszerne piwnice. Bliższa wiadomość osobiście lub listownie u właściciela na miejscu. Gubernia Warszawska przez Mogielnice w Michowicach (73-1)

Dnia (20) 1 kwietnia 1892 r., w radomskim okręgowym sądzie w drodze przymusowej, na żądanie Edwarda Otto sprzedane będą dobra Weronowo, dwie wiorsty od m. Radomia odległe, obejmujące morgów 80, dwa sady, dające dochodu rs. 500, pięć obszernych budynków gospodarskich i dwór kosztownie odnowiony, w wartości rs. 15000, ziemi 6000, z której dzierżawca płacił rocznie rs. 600, Towarzystwa rs. 2000. Licytacja rozpoczyna się od sumy rs. 6000, wadium rs. 1500. Bliższa wiadomość u W-go Komisarza sądowego Paprockiego (32-2)

Rs. 1350

do umieszczenia na nieruchomości w Radomiu. Objasnienia u Gustawa Mierzanowskiego (dom Napiórkowskiego). (77-1)

„KURJER CODZIENNY“

ilustrowany

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, wychodzi w Warszawie dwa razy dziennie.

Artykuły wstępne. Telegramy agencyjne i od własnych korespondentów. Informacje. Kroniki: warszawska, prowincjonalna i zagraniczna. Sprawozdania z teatru, muzyki, literatury i sztuki. Kroniki sądowe. Powieści, nowele i poezje. Feljton codzienny (Dzienniczek). Dział polityczny. Dział przemysłowo-handlowy. Kroniki Bolesława Prusa. Portrety, ilustracje wypadków bieżących i szkice humorystyczne.— W szerokim kole współpracowników znajdują się najważniejsze w piśmiennictwie naszym pióra.— Powieści w dodatku porannym drukowane są w formie książkowej, tak, ażeby odcinek można składać i następnie oprawić w książkę.— Nowo przybyli od Nowego Roku prenumeratorzy otrzymać mogą początek powieści Bolesława Prusa „Emancypantka“, t. j. cały tom I i początek drugiego za kop. 50.

Warunki prenumeraty „Kurjera Codziennego“: na prowincji miesięcznie kop. 75, kwartalnie rs. 2 kop. 25.

Adres: Administracja „KURJERA CODZIENNEGO“, Warszawa, ulica Trębacka, Nr. 2.

Redaktor Dr. M. W. Olendzki.

Wydawcy Gebethner i Wolff.

Redaktor i Wydawca Rajmund Masłowski.

Доволено Цензурою — Г. Радомъ 7 Февраля 1892 г.

W drukarni J. K. Trzebińskiego w Radomiu.

Do wynajęcia od 1-go lipca 1892-go r. 5 pokoi z przedpokojem, z dwoma oddzielnymi wejściami, kuchnią, spiżarnią, górą, piwnicą, drwalnią, na 1-em piętrze od frontu, przy ul. Lubelskiej, w domu Napiórkowskiego, obok Izby skarbowej. Wiadomość w mieszkaniu Belkowskiej. (79-1)

KONARY,

stacja poczt. Przytyk.

Wyborowe sadzonki gronkowitego chmielu czeskiego, na oddzielnej plantacji wyprodukowane, nabywać można po rs. 8 za tysiąc. Wczesne zamówienia pożądane. (98)

Do wydzierżawienia bardzo tanio zaraz:

Młyn wodny,

Kuźnia z mieszkaniem,

oraz (1079-3)

Budynek murowany

piętrowy, z motorem wodnym na młyn lub inną fabrykę. Wiadomość na miejscu w Ojcowie, powiat olkuski.

Rektyfikacja Warszawska.

Spirytusy, wódki czyste, koniaki i likiery nabywać można w Radomiu: w handlach WW. PP: Gruszczyńskiego, Michalskiego, Szerszyńskiego, Koźmińskiego, Herdina i w sklepie spożywczym kolejowym. W Kielcach: w ważniejszych handlach win i spirytualij. (46-6)

DWA SADY OWOCOWE

(drzew 1,800 wyborowych gatunków) do wydzierżawienia pod Radomiem (4 wiorsty). Wiadomość w Redakcji. (100-6)

PO KOP. 25

Koszyki do ciasta majolikowe, różnokolorowe, w drucie oprawne, w składzie szkła, porcelany lamp i galanterji

A. Cybulskiego

Radom — Lubelska

wprost hotelu Rzymskiego.

90-2

Handel towarów kolonialnych, win i delikatesów

przy ul. Rwańskiej

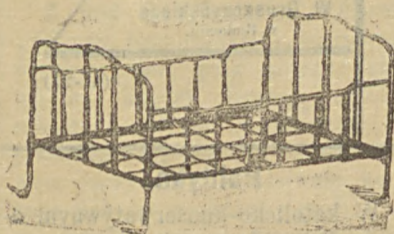
A. NIEMCEWICZA

poleca Szanownej Publiczności: wszelkie towary kolonialne w gatunkach wyborowych; Herbatę Popowa i Perłowa na funty, ćwiartki, ósemki i w paczkach pięcio-kopiejkowych.

Wina węgierskie naturalne, likiery zagraniczne i krajowe, wódki pierwszorzędných dystylarni.

Najlepsze piwo warszawskie browaru Machlajda na szklanki, karafki do domów i na antalki. (95-10)

Ceny przystępne, towar wyborowy.

Zakład ślusarsko-meblowy

A. MAŁECKIEGO

poleca:

wszelkie roboty z żelaza kutego, jak: bramy do kościołów i kaplic; krzyże, kraty, ogrodzenia do grobów i pomników od najtańszych do najdroższych, według modeli najzdobniejszych, znajdujących się w zakładzie, naturalnej wielkości, lub powiększonych rysunków. Na sezon wiosenny polecam: wózki i welo-cypedy dla dzieci, fotele i kolebki, wózki fotelowe dla osób słabych, fotele bujające. Stare i uszkodzone meble reperuję i odnawiam po cenach przystępnych.

Z uszanowaniem A. Małecki.

(97-13)

Maszyny do szycia

„SINGERA“

z fabryki

Towarzystwa akcyjnego dawniej Seidel i Nauman a mianowicie:

„Vibrating Shuttle“ maszynę (z długim bujającym czółentkiem).

Najlepszą i najtrwalszą ze wszystkich do dziś istniejących maszyn, szyjącą lekko i cicho. otrzymał i poleca taniej o 10% niż w innych składach

Skład maszyn do szycia

K. CYPEL

w Radomiu, ul. Lubelska, dom W. Lichtensteina

Splata na raty tygodniowe po rs. 1 (jeden).

Tamże nabywać można ROWERY, wyborową oliwę i igły do maszyn. Reperacja maszyn do szycia wszelkich systemów i regulowanie tanio, trwale i szybko. (92)

DYSTYLARNIA PAROWA PATSCHEGO i TROSZLA

w Warszawie,

nagrodzona pięcioma złotymi medalami, dyplomami honorowymi, oraz najwyższą nagrodą — orderami na wystawach międzynarodowych, poleca prócz różnego rodzaju wódek i likierów,

Wódkę Myśliwską, wódkę Wioślarkę i wódki z Gwiazdką,

które dostać można we wszystkich handlach win i spirytualij w Radomiu. (554k-24)

AJENTURA

ST. PETERSBURSKO - AZOWSKIEGO BANKU HANDLOWEGO

sprzedaje pożyczki premjowe wszystkich emisj z wypłatą w ratach od rs. 5, zadatek rs. 15.

Cena po kursie, warunki nader dogodne, procent bankowy, ciąglenie 6 razy na rok (co dwa miesiące).

Wygrane (w każdym ciągnięciu):

Rs.: 200,000, 75,000, 40,000, 25,000, 3 po 10,000, 5 po 8,000, 8 po 5,000, 20 po 1,000 i 260 po 500.

Cała wygrana z chwilą zadatkowania należy do kupującego.

Asekuracja biletów I i II emisji od ciągnięcia amortyzacyjnego.

Ajent na Radom i okolice M. J. DEN,

ulica Lubelska.

(98-1)

NOWY WYNALAZEK.

Pierwsza Fabryka Maszyn do Gilz maszynkowych i nasypywanych niesklejanych sprzedaje o 10% taniej od cen dawniejszych. Przy zakładzie urządziłem FABRYKĘ GILZ, które przy nabijaniu nie pękają, a dawszy im tę zaletę, iż są z doskonałej bibułki z watą higieniczną i twarzym munsztukiem w odpowiednim opakowaniu, mam nadzieję, iż Szanowna Publiczność nabierze przekonania do wyrobu swojskiego.

Adres: J. S. Piekara,

Warszawa, Krakowskie Przedmieście, Nr. 6.

(67-1)